

Tilsynserklæring for skoleåret 2018/2019 for Feldballe Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 280053	Skolens navn: Feldballe Friskole
----------------------	-------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Poul Richard Madsen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
07-11-2018	8/9 kl	Dansk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
07-11-2018	4/5 kl	Matematik	Naturfag	Poul Richard Madsen
07-11-2018	3.kl	Dansk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
07-11-2018	2.kl	Dansk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
07-11-2018	6/7.kl	Matematik	Naturfag	Poul Richard Madsen
07-11-2018	Hele skolen	Morgensamling	Praktiske/musiske fag	Poul Richard Madsen
15-01-2019	Indskolingen	Morgensamling	Praktiske/musiske fag	Poul Richard Madsen
15-01-2019	4/5.kl	Dansk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
15-01-2019	6/7.kl	Matematik	Naturfag	Poul Richard Madsen
15-01-2019	8/9.kl	Dansk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
15-01-2019	2.kl	Dansk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
15-01-2019	4/5.kl	Matematik	Naturfag	Poul Richard Madsen
12-03-2019	0.-3.kl	Morgensamling / Engelsk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen

12-03-2019	2.-3.kl	Læsebånd / dansk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
12-03-2019	2.- 3.kl	Klassens tid	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
12-03-2019	1.kl	dansk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
12-03-2019	6.kl	engelsk	Humanistiske fag	Poul Richard Madsen
12-03-2019	4. - 5.kl	Matematik	Naturfag	Poul Richard Madsen

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Feldballe Friskole 2019

Om besøgene

Ifølge lov om friskoler skal den tilsynsførende føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk, samt med om skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Den tilsynsførende skal endvidere sikre, at skolens undervisning foregår på dansk, og at skolens hele virke forbereder eleverne til at leve og tage ansvar i et samfund med frihed og folkestyre.

Dét er altså min primære opgave, og der har jeg naturligvis mit fokus og forsøger at løse opgaven så godt som muligt! Der er bare lige det ved det, at der i mine øjne er mange andre ting, der er mindst lige så vigtige at lægge mærke, når man skal lære en ny friskole at kende!

Det er mit første år som tilsynsførende på Feldballe friskole, og som I kan se i ovenstående skema, har jeg som ny valgt at prioritere de boglige fag på alle klassetrin! Jeg har – ud over mine besøg – løbende fulgt friskolens hjemmeside og læst ugebrevene. Derudover har jeg i forbindelse med mine besøg haft givende ”skolesnakke” med både skoleleder, lærere og sidst men ikke mindst også flere elever. Jeg har også flere gange været i telefonisk kontakt med skoleleder Rene Jakobsen i løbet af året.

Jeg er glad for at komme på tilsynsbesøg på Feldballe Friskole. I lever om nogen op til at lave friskole med ”åbne døre” – også for den tilsynsførende – og det gør det selvfølgelig både nemmere men også rigtig rart at komme på besøg. Så TAK for det! Der behøver ikke ligge et ”skema” for, hvor jeg skal være og hvornår. Nej, ”du kan bare komme og gå igen, når du synes, du har fået nok”. Det er da et tilbud, der er værd at tage imod, og som danner et godt udgangspunkt for at lave et reelt tilsyn.

Jeg glæder mig over den måde børn og voksne møder hinanden på. Børnene trives, og det gør de bl.a. fordi, de bliver mødt af tydelige voksne, der VIL dem, og ved, hvad det er, de vil med dem. Rammerne er tydelige, selvom de samme rammer ikke nødvendigvis er gældende for alle elever i den enkelte gruppe. Men det er netop det, der

efter min mening, skal til, hvis man gerne vil skabe stor rummelighed, og det er det, man er godt i gang med på Feldballe Friskole.

Der er således skabt en god friskolekultur, hvor en god og positiv tone eleverne imellem men også mellem elever og lærere, er det bærende element. Det virker frisættende og tryghedsskabende og understøtter samtidig et godt læringsmiljø – dejligt! Der er – og skal være – plads til den enkelte men friskolen møder også alle elever med en klar forventning om, at de både bidrager til – og ønsker at være en del af – fællesskabet. I den forbindelse oplevede jeg under et af mine besøg en konflikt, hvor en elev tydeligvis var kommet ”udenfor rammerne”, men jeg oplevede også hvordan de to lærere, der var i klassen, blot via hurtig øjenkontakt var enige, om at der her var noget, der skulle følges til dørs – og det blev det!

Jeg har overalt set velforberedt undervisning, der blev gennemført på en måde, der vidner om god indsigt i elevernes udgangspunkt, fagenes mål og de krav, der er rimelige at møde de pågældende elever med.

I alle friskolens fag har man valgt at følge Folkeskolens Fælles Mål.

Her følger et par af mine favoritcitater, som påpeger, hvor vigtigt det er, at vi i skolen også giver eleverne mulighed for at deltage i livet udenfor friskolens almindelige fagtimer. Det kan f.eks. være for, at de selv skal opleve men heldigvis også for, at de skal give oplevelser til andre.

Den finske uddannelsesforsker Pasi Sahlberg skriver: ”Hvis børn legede mere, ville de være sundere, lykkeligere, opleve mindre stress og lære mere. Leg er sandsynligvis den letteste måde at hjælpe børn til at udvikle de færdigheder på, vi ofte forventer, at de lærer i skolen – især kreativitet, innovation, kommunikation, problemløsning og kritisk tænkning”.

To canadiske læringsforskere Andy Hargreaves og Michael Fullans skriver i deres bog om professionel kapital i skolen fra 2016: ”Lidenskaben i forbindelse med at lære og at undervise, glæden ved at blive opslugt af en spændende historie, ærefrygten og spændingen ved at være med i et stort drama eller producere noget original kunst, det opslugende arbejde med at studere livet i en dam og sætte sig ind i naturens vidundere, tiden til at blive trøstet over tabet af et venskab – alt sammen noget, der gør livet i klasseværelset så fortryllende, og som børn vil huske resten af deres liv, alt dette er mange steder blevet overtrumpet af presset for bedre testresultater, af en besættelse af numeriske præstationsdata og en snæversynet koncentration om at mase de basale færdigheder igennem uden hensyn til omkostningerne.”

Når det er disse to citater, der topper min personlige ”hitliste”, glæder det mig naturligvis, at jeg, både via ugebrevene som hver søndag popper op i min indbakke og gennem mine besøg, har erfaret, at Feldballe Friskole også er meget bevidste om at give eleverne oplevelser, erfaringer, udfordringer... udenfor den traditionelle klasserumsundervisning. Det gør de f.eks. med udeskoledage for 4. – 5.kl eller med ”Akademiet” i 7.kl, men de gør det også, når de f.eks. laver/deltager i:

- udeskole ved Enslevgården
- skolekoncert
- sponsorcykelløb
- sangdag på Molsskolen

- deltagelse i den store globale klimastrejke
- brobygning
- fernisering i Kulturministeriet i Ebeltoft
- fastelavnsfest
- fernisering i Feldballe Kirke, hvor 4./5. klasses store påskemalerier prydede væggene i kirken
- Forårsmarked/fest
-
-

Feldballe Friskole værdigrundlag er: (i min forkortede udgave)

Faglighed – nysgerrighed. Børnene skal blive dygtige ud fra en udvidet forståelse af faglighed. De skal kunne bruge deres faglighed i forskellige sammenhænge i og udenfor skolen!

Fællesskab – glæde. At være i et fællesskab betyder, at man skal kunne samarbejde med andre, bidrage til det fælles, men uden at man giver afkald på sig selv! Man vil, når det lykkes, opleve at være del af noget, der er større end en selv.

Kreativitet – opfindsomhed. Børnene skal lære at tænke kreativt og anderledes og kunne se problemstillinger og udfordringer fra forskellige vinkler og tænkemåder. De skal lære at lære!

Jeg synes, det er et meget tydeligt og megafint værdigrundlag! Her peger I på, at faglighed naturligvis er vigtig, men I peger også på, at der er noget, der er endnu vigtigere! Når jeg så under mine tilsynsbesøg kan se, at der er en fin sammenhæng mellem, det I siger/skriver, og det I gør, bliver jeg både glad og tilfreds, for det er nemlig langt fra nogen selvfølge! (Læs lige igen ovenstående citat fra Andy Hargreaves og Michael Fullans bog).

Det er ifølge bekendtgørelsen om tilsynsførende min opgave at vurdere om "skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen". Som det vil fremgå af nedenstående punkter, har jeg samlet mine iagttagelser under de tre hovedgrupper af undervisning: Det humanistiske fagområde, det naturvidenskabelige fagområde og det praktisk-musiske fagområde". Derfor vil der være tomme rubrikker i min erklæring, men det skyldes altså udelukkende min organisering af stoffet i disse overordnede kategorier.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale,

dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Der arbejdes med relevant og varieret indhold i de humanistiske fag. Der arbejdes med et bredt udsnit af læremidler, der varierer mellem skolens egne indkøbte materialer, lærernes selvproducerede opgaver og de digitale platforme friskolen har købt adgang til. Der er således skabt god mulighed for at variere i både indhold og arbejdsformer, og det falder tilsyneladende lærerne helt naturligt. Under mine besøg har jeg noteret mig: Faglige oplæg ved lærerne, klassesamtale, individuelle skriveøvelser, lyrikværksted, stavetræning, gruppearbejde, makkerlæsning, diskussion...

Undervisningsdifferentiering er et must, når klasserne spænder over to årgange. Det ser også efterhånden ud til at være ren rutine for både elever og lærere og har tilsyneladende den positive effekt, at flere elever bliver mere selvstændige, men også at eleverne bliver gode til både at spørge og hjælpe hinanden.

I mange "timer" indleder læreren med at fortælle og skrive på tavle eller "skærm", hvad der skal arbejdes med i timen - en form for dagsorden for timen. Det ser ud til at have gavnlig indflydelse på elevernes tilgang til timen, de ved, hvad der skal arbejdes med, og hvor længe der ca. er afsat til hver aktivitet. I det hele taget synes jeg, at børnene hurtigt bliver klar til at modtage undervisning efter at være kommet ind fra udefrikvarter – måske lidt aftagende på de ældste klassetrin? Et velkendt skoleproblem – men måske også en udfordring fremadrettet?

I indskoling undervises der efter "ALKALÆR" – metoden – spændende! Jeg kender ikke meget til metoden men er blevet nysgerrig og glæder mig til at følge med på sidelinjen og se, hvad det evt. giver af forbedrede læseresultater? Det, jeg har set indtil nu, ser lovende ud! Der lægges særlig vægt på bogstavlydene, og jeg synes, det ser ud til, at selv de mindste børn ret hurtigt bliver selvhjulpne, når de læser/arbejder med lydrette ord. De "lyderer" sig stille og roligt igennem ordene. I bund og grund ser det ud til, at Alkalær har hentet inspiration fra "Søren og Mette, og det er vel i grunden slet ikke så galt? Jeg har tidligere arbejdet som læselærer på Taleinstituttet i Aarhus, så jeg glæder mig til at blive klogere på Alkalær og satser på at komme omkring indskolingens dansktimer, hver gang jeg kommer på tilsynsbesøg fremadrettet!

Opslagstavlerne i klasseværelserne og rundt på friskolen bliver flittigt brugt til at præsentere elevernes arbejde, når de har afsluttet et emne eller et forløb - dejligt! Det er helt sikkert med til, at der gøres lidt ekstra ud af det, og det betyder, at alle (også den tilsynsførende) kan følge lidt med i, hvad der arbejdes med i de forskellige klasser. Som eksempel kan jeg nævne, at 5./6. klasses egne digte fyldt klassens opslagstavle, da de afsluttede et lyrikforløb.

Evaluering af dansk og læseområdet: LUS læseudviklingskemaet, ST – prøver, Sprogvurdering 0.kl, OS64

ordlæseprøve, CHIPS – kognitiv test og endelig DVO ordblindetest som tages efter behov.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Også i de naturvidenskabelige fag arbejdes der med relevant og varieret materiale. Eleverne præsenteres for forskellige arbejdsformer, men de fleste lektioner kører dog over samme grundform med fælles gennemgang af et emne, klasse- eller gruppevise aktiviteter og afsluttende med selvstændigt- eller makkersamarbejde i matematikbogen. Lærerne forsøger at undervisningsdifferentiere så godt som muligt og er meget optaget af den enkelte elevs læring.

Klassesammensætningerne gør, at det - som i de humanistiske fag - bliver helt nødvendigt, at eleverne bliver rigtig gode til både at samarbejde og til at arbejde selvstændig - og det gør de!

Lærerne er bevidste om, at det ikke er nok, at eleverne i matematikbogen kan regne med f.eks. meter og kg, hvis de ikke i virkeligheden ved, hvor lang en meter -, eller hvor meget et kg ca. er. Derfor bliver eleverne præsenteret for opgaver fra den virkelige verden, når det giver mening. Såkaldt "hverdagsmatematik"!

Evalueringsopgaver og evalueringsopgaver (fast fra 4.kl og op) Den standardiserede test MG danner grundlag for en pædagogisk handleplan.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Fra Friskolen værdigrundlag: Kreativitet – opfindsomhed. Børnene skal lære at tænke kreativt og anderledes og kunne se problemstillinger og udfordringer fra forskellige vinkler og tænke måder. De skal lære at lære! De skal lære at bruge deres faglighed i forskellige sammenhænge i og udenfor skolen!

Derfor er det dejligt, at jeg undervejs i året har set flere eksempler på, at de praktisk-musiske fag inddrages i andre fag og i skolens dagligdag.

Jeg kan f.eks. nævne skolekoncerter, sponsorcykelløb, sangdag på Molsskolen, fernisering i Kulturministeriet i Ebeltoft, fastelavnsfest, fernisering i Feldballe Kirke, hvor 4./5. klasses store påskemalerier prydede væggene i kirken og endelig Forårsmarked/fest.

Som det fremgår af skemaet øverst i rapporten, har mit fokus i mit første år som tilsynsførende været på de boglige fag, så næste år satser jeg på at nå mere rundt om de praktisk-musiske fag. Som I kan se i mine ”yndlingscitater” i indledningen, er det ikke fordi, jeg ikke finder disse fag vigtige – tværtimod!

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

11.1 Uddybning

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

12.1 Uddybning

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

13.1 Uddybning

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

14.1 Uddybning

15. Er der kønsligestilling på skolen?

Ja

15.1 Uddybning

16. Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Jeg har valgt at samle bemærkningerne til alle punkter under frihed og folkestyre og demokratisk dannelse under ét, da de i mine øjne hænger tæt sammen!

For at eleverne kan lære at indgå i et samfund med frihed og folkestyre, er det nødvendigt, at de øves i / lærer vigtigheden af både det enkelte individ og fællesskabet.

Friskolen er meget bevidst om at sætte både individ og fællesskabet højt! Der er plads til den enkelte elev, men den enkelte elev skal også lære at give plads for andre og udvise forståelse for fællesskabets regler.

At de lykkes med det, fornemmer jeg, når jeg under mine besøg færdes rundt på skolen og oplever den stemning eller skole/klassekultur, der kendetegner stedet.

Jeg synes også, jeg ser det:

- til morgensamling, hvor der synges en eller flere sange og eleverne lærer at lytte og forholde sig til fælles beskeder og fælles oplæg.
- når eleverne opnår forståelse for, at der skal være plads til alle.
- når eleverne har deres månedlige elevrådsmøder med deres egen dagsorden, som diskuteres, kommenteres...

Under et af mine besøg deltog jeg i "Klassens tid" i 2. – 3. klasse. De skulle snakke om forskellige udfordringer i klassen, men de skulle også forberede punkter til det kommende elevrådsmøde. Først blev der valgt både mødeleder og ordstyrer, og da det var på plads, kunne mødet starte. Det var dejligt at se, at så mange havde lyst til at ytre sig, men måske endnu vigtigere at de også var gode til at lytte til hinanden (godt hjulpet på vej af lærerne!)

- når eleverne opmuntres og guides til at vise respekt for og tage medansvar for hinanden.
- når eleverne udfordres i diverse fællesskaber og undervejs guides til at indgå i konfliktløsning både selvstændigt og ved fælles hjælp
- når eleverne i forbindelse med større arrangementer på friskolen som f.eks. skolefest, koncerter el. lign. lærer at indgå i det med positiv energi og værdsætte og respektere andres engagement.
- når lærerne efter bedste evne prøver både i faglige og tværfaglige sammenhænge at vække eller skærpe elevernes interesse for samfundsfaglige spørgsmål.

18. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

18.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner
------	---------	----------------

19. Tilsynets sammenfatning

Feldballe Friskole er velfungerende og skolens samlede undervisning står absolut mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og jeg har også konstateret, at undervisningen foregår på dansk!

Elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk er tilfredsstillende, hvilket bl.a. underbygges af de karakterer som 9.kl i de senere år har opnået ved Folkeskolens Afgangsprøver. Også indenfor friskolens øvrige fagområder er elevernes standpunkter absolut tilfredsstillende.

Friskolen forbereder gennem hele skoleforløbet eleverne til at blive aktive borgere i et samfund med frihed og folkestyre.

Til jer, der har børn på Feldballe Friskole, vil jeg meget passende kunne afslutte tilsynserklæringen med denne konklusion: "I har valgt et virkelig godt fagligt og kreativt skoletilbud til jeres børn"!